VINT ANYS FENT BIBLIOTECA

Maria del Mar Cuxart i Ainaud
Directora de la Biblioteca Caterina Figueras

Des de la seva fundació, la Biblioteca Caterina Figueras ha estat referent cultural del poble i ha acollit nombroses activitats literàries per a tots els públics. Gràcies a la col·laboració de voluntaris i dels ciutadans ha esdevingut el principal motor per fomentar la lectura al poble. Ara, dues dècades després, hem demanat a la seva directora que ens expliqui l'evolució en perspectiva de la biblioteca, els canvis i les millores que ha experimentat i els plans per a un futur amb noves eines de treball.

La primera vegada que vaig visitar la Biblioteca Caterina Figueras va ser al mes de juliol de 1993, per la seva inauguració. Amb la intenció de demanar la plaça de treball, vaig assistir a l'acte inaugural, per observar el lloc, la gent, les personalitats i l'entorn. Va ser llavors quan em vaig convèncer que era el que volia. Havia estat treballant a la Biblioteca Ca n'Altimira de Cerdanyola del Vallès, una biblioteca de tres plantes i amb una població que superava amb escreix la de Tona. Va ser precisament el fet que Tona fos una població petita, el que m'atreia més; m'oferia moltes possibilitats pel meu desenvolupament professional perquè m'obligava a fer una gran diversitat de tasques. Així va ser com vaig començar a treballar, un desembre de fa vint anys, a la Biblioteca de Tona, en una instal·lació nova però petita, malgrat significar una gran millora respecte la biblioteca antiga, situada en una primera planta, al número 31 del carrer Major. La nova biblioteca, on iniciava una nova etapa laboral, era un edifici, sota el meu parer, envejable, noucentista, amb una façana majestuosa, esgrafiats, porxo, etc. Un espai adequat per una biblioteca de petites dimensions que

La Biblioteca Caterina Figueras, que ocupa l'edifici de les antigues escoles nacionals del poble, obra de l'arquitecte Manuel Gausa (Foto cedida per la Biblioteca Caterina Figueras)

comptava amb una persona a mitja jornada i jo com a directora.

A la primera temporada a la Biblioteca venia poca gent, principalment infants en sortir de l'escola, algun estudiant esporàdic i alguna persona gran que llegia el diari. Sota aquest context la Biblioteca va apostar per la dinamització i la cerca de voluntaris, amb la intenció que expliquessin contes i donar un nou aire a la Biblioteca amb activitats familiars i alhora desmitificar la visió d'aquest espai com a lloc per a fer deures.

Aquest va ser l'inici de l'objectiu que ens ha guiat sempre, la difusió i promoció de la lectura, la cultura i la implicació de la ciutadania. Una llavor que va obtenir fruits de la mà dels treballadors de la Biblioteca, els voluntaris que ens explicaven contes, les famílies, adults i infants que participaven en l'activitat i al mateix temps ens ajudaven en l'organització de la sala infantil, i del suport dels equips de govern que al llarg dels anys, amb més o menys implicació i compromís, han contribuït a fer de la Biblioteca de Tona el que és.

Una de les peces fonamentals per crear un servei de qualitat és trobar les persones idònies per treballar-hi; aquest va ser un dels meus primers objectius, amb l'ajuda de l'equip de govern de cada etapa. Buscar persones compromeses amb la feina, creatives, emprenedores, implicades, empàtiques, amb ganes d'aprendre i que estimessin la feina concreta que se'ls encomanava però també el conjunt de la Biblioteca i la comunitat per la qual treballarien. La Biblioteca és un servei públic i municipal que es deu a la ciutadania. Des de la direcció s'ha de vetllar perquè així sigui i alhora ha de gestionar les relacions amb l'Ajuntament i la Diputació de Barcelona.

També cal planificar el model de Biblioteca des d'un punt de vista més ampli, interrogar-nos per aquella biblioteca ideal que voldríem per a Tona: un espai on tothom sigui benvingut, on tots trobem el nostre lloc, sols o acompanyats, un espai per gaudir de la tranquil·litat, una biblioteca on es pugui trobar informació i lleure segons el que necessitem en cada moment, un espai amb unes normes mínimes de convivència de respecte, llibertat i autonomia que ens permetin relacionar-nos i conèixer-nos millor entre nosaltres. Per arribar a assolir-ho els treballadors de la Biblioteca ens hem format, hem observat experiències d'altres indrets, ens hem reunit per pensar en com treballar determinats aspectes, etc. Un bagatge que ens ajuda a trobar

Alumnes de primària participant en un taller de poesia (Foto cedida per la Biblioteca Caterina Figueras)

La Biblioteca també té presència a les escoles: explicació d'un conte a l'Era de Dalt (Foto cedida per la Biblioteca Caterina Figueras)

la missió d'aquest espai i a ser capaços de construir els fonaments del que avui és la Biblioteca de Tona: un *centre públic i gratuït* d'informació, *d'aprenentatge i promoció lectora* que contribueix a la igualtat d'oportunitats i presta els seus serveis a tots els ciutadans de la localitat.

Amb la intenció de promocionar la lectura i el gust per llegir, d'implicar-nos en l'educació, aprenentatge i integració dels habitants, de difondre l'espai, el seu fons, de donar a conèixer els hàbits de comportament de la Biblioteca, facilitar l'accés a la informació i donar una imatge positiva, propera i innovadora d'aquest espai a través dels seus serveis, vam iniciar un seguit d'activitats dins i fora de les parets físiques de la Biblioteca: club de lectura i visites d'escriptors, especials hores del conte, visites a les escoles, bibliomercat, bibliopiscina, web de la biblioteca, tallers de lectura infantil, tallers de lectura fàcil, tallers de poesia, llegim amb els avis, visites de les escoles a la Biblioteca, intercanvi de llibres, panera de llibres, exposicions, presentacions de llibres, participació i col·laboració amb altres entitats.

Després de vint anys de la seva inauguració i de diversos intents fallits d'ampliació, la Biblioteca Caterina Figueras requereix de més espai per poder donar resposta a les noves necessitats i oferir un servei en millors condicions: més punts d'accés a internet wi-fi, més espai per a les persones que decideixen quedar-se durant una estona a la Biblioteca, més espai per als llibres, per a les tasques internes...

Malgrat aquestes condicions des de la Biblioteca hem tingut sempre molt clar que la nostra obligació és sobreposar-se a les adversitats i continuar oferint un servei públic de qualitat i gratuït. Per aquest motiu es van planificar dues grans línies de treball que el mateix personal pogués desenvolupar. D'una banda s'inicià una estreta col·laboració amb les sis escoles del municipi, que ha arribat a totes les edats escolars, des de l'escola bressol fins a secundària. Una relació que s'ha consolidat al llarg dels anys, a través de les visites que els alumnes realitzen a la Biblioteca per a conèixer el fons, l'espai i el seu funcionament i les que la Biblioteca fa a les escoles portant llibres i explicant contes. D'altra banda es creà una pàgina web i diferents perfils

Veredicte de la primera convocatòria del premi per a treballs de recerca de batxillerat (2013), amb els guanyadors, Meritxell Bancells i Aida Carretero, i Pere Sánchez, que va obtenir l'accèssit (Foto cedida per la Biblioteca Caterina Figueras)

a les xarxes socials, per a difondre el fons, les activitats i projectes de la Biblioteca, alhora que es fa ressò de notícies culturals.

Arribats a aquest punt, i intentant resumir els 20 anys de Biblioteca, podem detenir-nos en la seva darrera etapa, on la Biblioteca ha establert molts lligams amb la comunitat i amb les regidories de l'Ajuntament. Perquè la Biblioteca desenvolupa una tasca transversal a través dels seus projectes: Ensenyament, Benestar i Família, Joventut, Cultura... Aquesta transversalitat permet la seva implicació en la vida del municipi.

En aquesta última etapa s'ha treballat per millorar les condicions estructurals de l'edifici i donar més confort, ens hem donat a conèixer més, amb el suport de la nostra regidora i tècnica, se'ns ha dotat de pressupost per gestionar la compra de material d'oficina, de col·lecció i fer algunes activitats vinculades a altres regidories, principalment amb Benestar i Família. S'ha treballat per aconseguir un entorn net, sense disturbis i accessible per a tots i cada un de nosaltres, vosaltres. Pel que fa a nous projectes destaquem *Creixem llegint*, que ofereix un ventall de propostes al voltant de la lectura i la família: *Lletra menuda* i *Motxilles viatgeres* per a famílies amb infants de 0 a 3 anys, *Tastalletretres* per a famílies amb infants de 3 a 5 anys, *Hora del Conte* per a famílies amb infants a partir de primària, i finalment els *Laboratoris familiars*, activitat que convida a les famílies amb infants de primària a experimentar al voltant de la lectura a través de les emocions, l'art i la música. Us animem a conèixer aquests i altres projectes a través del nostre espai virtual: www.bibliotecatona.cat